

Захворювання органів сечовидільної системи та їх профілактика

Нефрологія (від дав.-гр. Νεφρός — «нирка», і λόγος — «вчення») — галузь медицини, що вивчає функції та хвороби нирок.

Попадання інфекції в організм

Зазвичай, мікроби проникають в організм людини через сечовивідний канал. Це трубка, що відповідає за виведення сечі з сечового міхура назовні. Якщо мікроби потрапляють всередину уретри, вони можуть поширюватися на сечовий міхур і нирки. Жінки більш схильні до такого роду інфекційних захворювань. Це пов'язано з фізіологічною особливістю будови жіночого організму. Схильність жінок до інфікування пояснюється коротшим та ширшим каналом сечовипускання. Збільшується ризик захворювання нирок та сечового міхура під час діабету, вагітності. Камені в нирках, збільшення передміхурової залози також можуть сприяти потраплянню мікробів у сечовидільну систему, оскільки вони змінюють режим виведення сечі з організму. Хвороба може залишатися непоміченою у літніх людей, оскільки з віком трапляються подібна симптоматика, пов'язана із старінням організму.

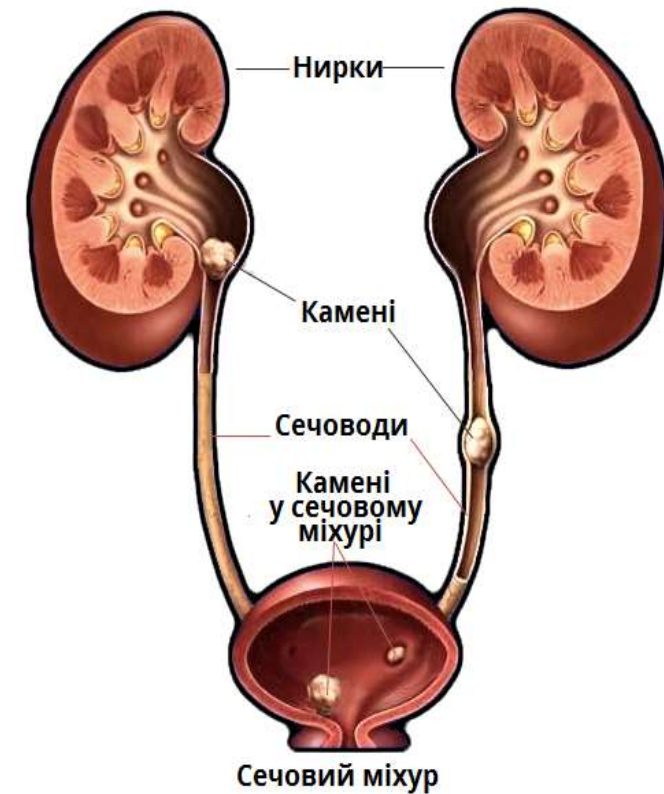
Ознакою захворювань нирок є присутність в аналізі сечі білка, підвищення кількості лейкоцитів або еритроцитів крові.

Сечокам'яна хвороба

Викликається порушенням обміну речовин, і камені з'являються у тих випадках, коли сеча перенасичена солями, або в ній не вистачає тих речовин, які перешкоджають утворенню каменів.

Симптоми: сильними болями в області нирок, утрудненим відтоком сечі. Камені ускладнюють відтік сечі з нирок, їх гострі краї подразнюють слизові оболонки сечовивідних шляхів, викликаючи сильний біль. Камені сильно розрізняються за величиною і можуть бути як зовсім маленькими (пісок), так і дуже великими, що заповнюють усю ниркову миску

Заходи попередження сечокам'яної хвороби зводяться до зменшення вмісту в крові речовин, з яких утворюються камені, за допомогою лікувальної дієти або шляхом застосування лікарських препаратів.

Пієлонефрит

Якщо в нирки проникають хвороботворні бактерії, вони можуть викликати запальне захворювання пієлонефрит.

Симптоми:

- ✓ часте і хворобливе сечовипускання,
- ✓ підвищення температури тіла,
- ✓ біль у попереку,
- ✓ сонливість,
- ✓ нездужання.

При запальному процесі в нирках може руйнуватися одношаровий епітелій капсул нефронів, і з крові у сечу починають проникати великі молекули і клітини крові (таким чином у сечі з'являється кров).

При пошкодженні стінок ниркових канальців погіршується зворотне всмоктування у кров необхідних речовин, зокрема солей (ці речовини виводяться із сечею, що викликає їх нестачу в організмі).

Гломерулонефрит — це захворювання нирок, при якому уражаються ниркові клубочки, які фільтрують кров. В результаті порушується процес виведення продуктів обміну, токсичних речовин та рідини.

Симптоми:

- ✓ появу набряків на обличчі, особливо в ранковий час;
- ✓ появу крові в сечі, що надає їй колір іржі;
- ✓ підвищення тиску;
- ✓ рідке сечовипускання;
- ✓ часті нічні позиви до сечовипускання.

Уретрит – це запалення сечовипускального каналу, уретри, яке зустрічається як у чоловіків, так і жінок. Однак у чоловіків (в силу особливостей будови чоловічої сечостатевої системи) хвороба проявляється гостро і помітно, в той час як у жінок вона може іноді протікати практично без симптомів.

Симптоми:

Найчастіше уретрит проявляється відчуття печіння і різі по ходу уретри. Через деякий час з зовнішнього отвору уретри з'являються виділення, рясні або мізерні, часом відрізняються за кольором.

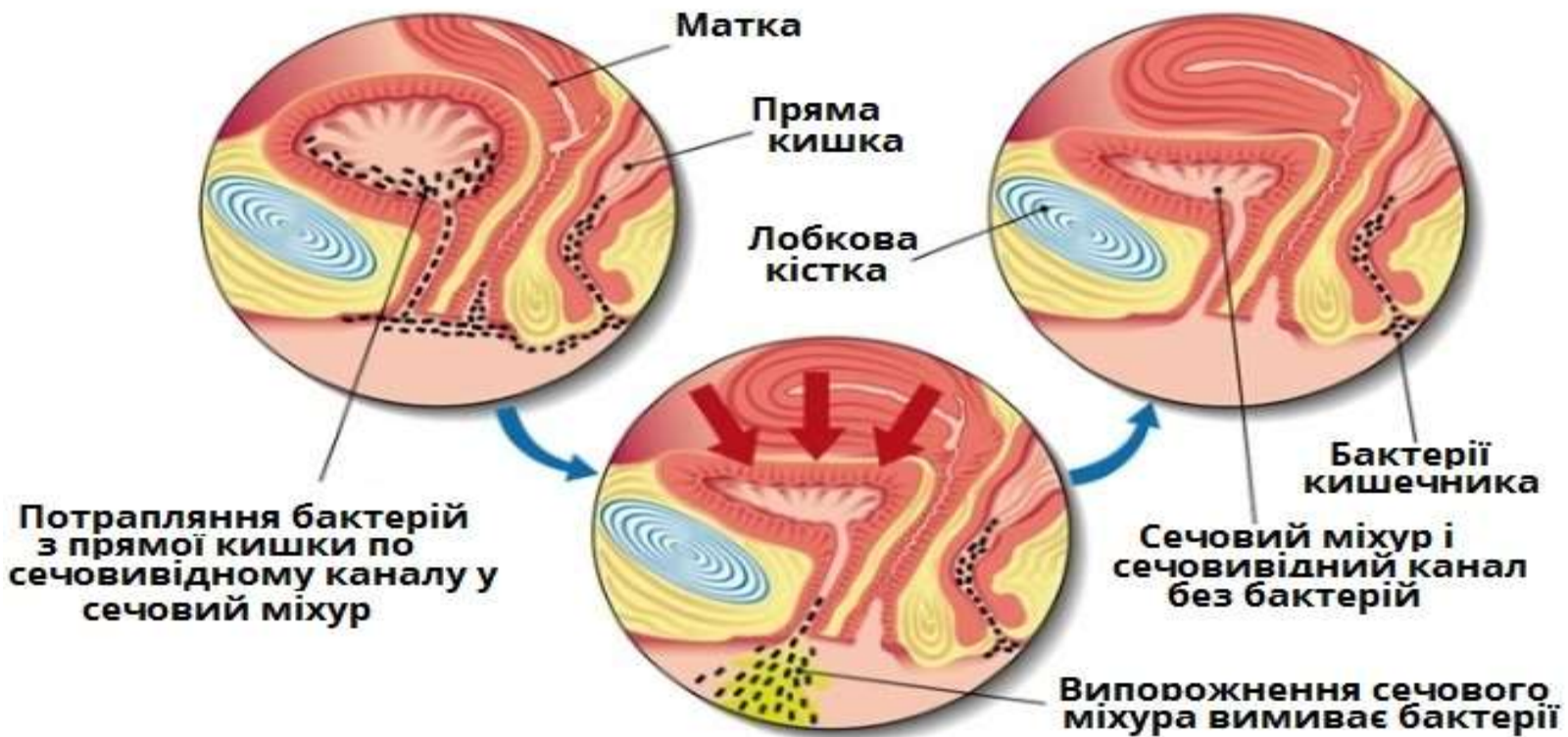
Цистит

Це запалення оболонки сечового міхура. У здорової людини сеча стерильна, проте бактерії можуть потрапляти у сечовий міхур по сечівнику і викликати інфекційний процес. У жінок цистит виникає частіше, оскільки сечовидільний канал у них є коротшим.

Симптомами цього захворювання є часті позиви до сечовипускання під час якого відчувається біль, свербіж, печіння.

Цистит

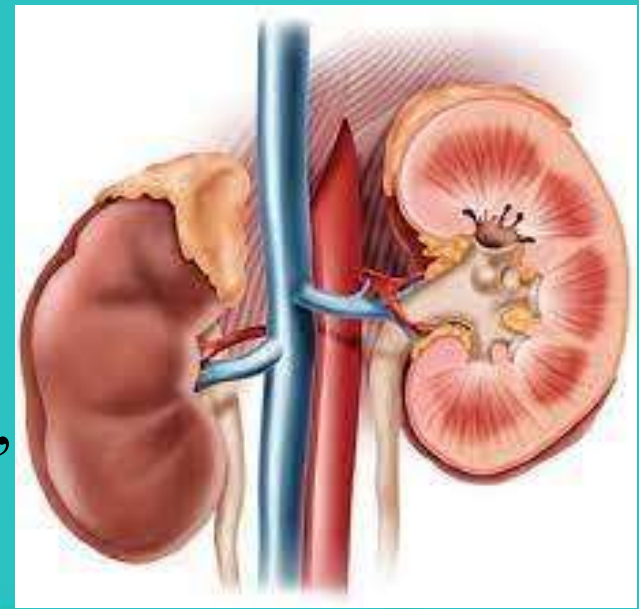

У 70 - 80 % випадків мікробом, що викликає цистит, є кишкова паличка — умовно-патогенна бактерія, постійно наявна у кишечнику. При недотриманні правил гігієни статевих органів кишкові палички проникають у сечовивідні шляхи. Цистит, як і пієлонефрит, лікують антибіотиками.

Гостра ниркова недостатність

Це швидке зниження здатності нирок очищати кров від продуктів обміну. Причиною гострої ниркової недостатності можуть бути пошкодження нирок, порушення їх кровопостачання, ниркові камені, отруєння, тощо.

Симптоми:

- ✓ зниження кількості виділеної сечі або взагалі відсутність сечовипускання;
- ✓ відсутність апетиту;
- ✓ нудота й блювання;
- ✓ збільшення печінки;
- ✓ діарея;
- ✓ набряки кінцівок;
- ✓ помітна загальмованість або легка збудливість.

Трансплантація нирки

Якщо вилікувати хворобу нирок неможливо, то доводиться вдаватися до пересадки донорської нирки. Донорських нирок для пересадки недостатньо, і пацієнти чекають своєї черги, проводячи не менше 3 разів на тиждень очистку крові (гемодіаліз).

Гемодіаліз — це метод очищення крові, під час якого видаляють з організму токсичні речовини, нормалізують порушення водного та електролітного балансів. Це здійснюють шляхом фільтрації плазми крові через напівпроникну мембрану апарату «штучна нирка».

Донорська нирка зберігається у спеціальному розчині при пониженій температурі добу і навіть більше. Проте, чим більше часу пройшло до пересадки нирки, тим гірше вона буде виконувати свої функції після операції. Більше 90 % людей, яким пересадили нирку, повертаються до нормального життя протягом трьох місяців після операції. Зараз серед нас живуть люди, яким чужа нирка вірно служить понад двадцять років.

Профілактика захворювань органів сечовидільної системи

Мікроорганізми, які вражають різні відділи сечовидільної системи (нирки, сечоводи, сечовий міхур, сечівник), можуть проникати через кров, якщо в організмі людини є осередки інфекції, що виникають при захворюваннях горла, зубів і ротової порожнини.

Часто причиною захворювань нирок і сечовивідних шляхів можуть бути так звані висхідні інфекції (при недотриманні особистої гігієни хвороботворні мікроби проникають через сечовипускальний канал у сечовий міхур і поширюються на інші ділянки сечовидільної системи, викликаючи їх запалення).

Також запальним процесам і поширенню мікробів сприяє загальне переохолодження організму, застуди.

Нирки, особливо у дітей, є чутливими до різних отруйних речовин (у тому числі до лікарських препаратів, що застосовуються у великих дозах (сульфаніламід, антибіотики)). Ці речовини, що надходять в кров, виводяться через нирки, викликаючи порушення їх роботи.

ПРОФІЛАКТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ СЕЧОВИДІЛЕННЯ:

- ✓ споживати солодку та солону їжу в помірній кількості;
- ✓ споживати свіжі фрукти й овочі, сухофрукти (курага, родзинки);
- ✓ уживати більше морської риби та менше м'яса;
- ✓ раціональне харчування дозволяє попередити порушення обміну речовин;

- ✓ своєчасно лікувати хворі зуби, ангіни, інші інфекційні хвороби й запальні процеси; загартовувати свій організм для зміцнення імунітету;

- ✓ бути обережним із різними отрутохімікатами;
- ✓ вживати ліки лише за призначенням лікаря;

- ✓ дотримуватися правил особистої гігієни;
- ✓ регулярно спорожнювати сечовий міхур та кишечник;

- ✓ вести активний спосіб життя;
- ✓ відмова від вживання алкоголю, тютюну та наркотиків.

Будьте здорові!

